

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๒๕/๒๕๕๕

เรื่องพิจารณาที่ ๖/๒๕๕๔

วันที่ ๑๓ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๕

เรื่อง พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ศาลปกครองกลางส่งคำโต้แย้งของผู้ฟ้องคดี (นายวิศร อัครสันตติกุล กับพวก รวม ๕ คน) ในคดีหมายเลขคำที่ ๑๓/๒๕๕๔ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ดังนี้

ผู้ฟ้องคดียื่นฟ้องกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ๒ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่ ๓ เลขาธิการ ก.ค.ศ. ที่ ๔ และคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ที่ ๕ เป็นผู้ถูกฟ้องคดีต่อศาลปกครองกลาง โดยอ้างว่า ผู้ฟ้องคดีได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการ ก.ค.ศ. ประเภทผู้แทนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เมื่อวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๒ มีวาระการดำรงตำแหน่ง ๔ ปี ต่อมาพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๓ ให้กรรมการ ก.ค.ศ. ประเภทผู้แทนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในวันที่กฎหมายใช้บังคับ พ้นจากตำแหน่งเมื่อมีการเลือกตั้งกรรมการ ก.ค.ศ. ประเภทผู้แทนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาใหม่ ซึ่งต้องเลือกตั้งภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่กฎหมายใช้บังคับ เลขาธิการ ก.ค.ศ. ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ได้ออกประกาศสำนักงาน ก.ค.ศ. เรื่อง การเลือกตั้งกรรมการผู้แทนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

โดยกำหนดให้มีการเลือกตั้งผู้แทนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๔ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า ประกาศดังกล่าวไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ที่บัญญัติให้กรรมการ ก.ค.ศ. ในส่วนของกรรมการผู้แทนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามมาตรา ๗ (๕) ซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะได้มีการเลือกตั้ง กรรมการผู้แทนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกิน หนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และให้กรรมการผู้แทนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตามพระราชบัญญัตินี้อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการ ก.ค.ศ. ในส่วนของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และมีให้นับวาระการดำรงตำแหน่งเป็นวาระการดำรงตำแหน่ง ต่อเนื่อง ซึ่งเป็นการตรากฎหมายที่เป็นโทษต่อผู้ฟ้องคดีโดยทำให้ผู้ฟ้องคดีต้องพ้นจากตำแหน่งก่อน สิ้นสุดระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง อันเป็นการรอนสิทธิของผู้ฟ้องคดี และการที่บัญญัติให้กรรมการ ก.ค.ศ. เฉพาะในส่วนของผู้แทนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเท่านั้นที่ต้องพ้นจากตำแหน่ง ส่วนกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิไม่ต้องพ้นจากตำแหน่ง เป็นการขัดต่อหลักความเสมอภาค จึงขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง

ศาลปกครองกลางเห็นว่า ศาลจะต้องใช้บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ บังคับแก่คดี เมื่อผู้ฟ้องคดี ได้แย้งว่าพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง และยังไม่มีการวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวกับบทบัญญัติดังกล่าว จึงส่งคำโต้แย้งของผู้ฟ้องคดีตามทางการ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ วรรคหนึ่ง หรือไม่ เห็นว่า ตามคำร้องมีประเด็นโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง หรือไม่ ซึ่งศาลปกครองกลางจะต้องใช้บทบัญญัติดังกล่าวบังคับแก่คดี และยังไม่มีการวินิจฉัยของ

ศาลรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับบทบัญญัตินี้มาก่อน กรณีจึงต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ วรรคหนึ่ง ประกอบข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๑๗ (๑๓) ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีคำสั่งรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัย

ประเด็นที่ต้องพิจารณาต่อไปมีว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ได้แย้งว่าขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ นั้น เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะต้องพิจารณาวินิจฉัยต่อไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ วรรคสอง หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ กำหนดให้กรรมการ ก.ค.ศ. ในส่วนของกรรมการผู้แทนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตามมาตรา ๗ (๕) ซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะได้มีการเลือกตั้งกรรมการผู้แทนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นบทบัญญัติเฉพาะกาลที่ใช้บังคับเป็นการชั่วคราว เพื่อให้มีกรรมการ ก.ค.ศ. ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายได้อย่างต่อเนื่อง จึงไม่ใช่บทบัญญัติที่กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖

การที่พระราชบัญญัตินี้มีผลให้กรรมการ ก.ค.ศ. ในส่วนของกรรมการผู้แทนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งมาจากการเลือกตั้งตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่เดิมต้องพ้นจากตำแหน่งทั้งที่ยังไม่ครบวาระการดำรงตำแหน่ง นั้น เห็นว่า การที่กฎหมายกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งใดต้องพ้นจากตำแหน่งเมื่อมีเหตุตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด เช่น ตาย ลาออก หรือขาดคุณสมบัติที่กฎหมายกำหนดนั้น ไม่ได้หมายความว่า เป็นการให้สิทธิผู้ดำรงตำแหน่งนั้นสามารถดำรงตำแหน่งนั้นได้ไปจนกว่าจะมีเหตุตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดเกิดขึ้น โดยรัฐไม่สามารถตรากฎหมายมากำหนดเหตุที่ทำให้ต้องพ้นจากตำแหน่งเพิ่มเติมได้อีก ดังนั้น แม้ยังไม่มีเหตุตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดเกิดขึ้น แต่หากต่อมาภายหลังมีการตรากฎหมายกำหนดเหตุให้ต้องพ้นจากตำแหน่ง อันเป็นเรื่องนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดิน เหตุในการพ้นจากตำแหน่งย่อมเป็นไปตามกฎหมายที่ตราขึ้นใหม่ด้วย

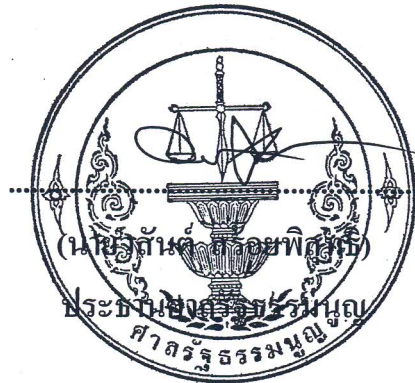
ส่วนการที่พระราชบัญญัตินี้ไม่ได้บัญญัติให้วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการ ก.ค.ศ. ในส่วนของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิสิ้นสุดลงนั้น เนื่องจากองค์ประกอบของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒินั้นไม่มีการเปลี่ยนแปลง อีกทั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและกรรมการผู้แทนข้าราชการครูและบุคลากร

- ๔ -

ทางการศึกษามีคุณสมบัติและที่มาแตกต่างกัน ซึ่งเป็นความแตกต่างในสาระสำคัญ การที่กฎหมายได้กำหนดให้กรรมการทั้งสองประเภทมีวาระในการดำรงตำแหน่ง ๔ ปี เท่ากัน และผู้ที่เป็นกรรมการผู้แทนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงมีสิทธิได้รับการเลือกตั้งเป็นกรรมการผู้แทนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ใหม่ โดยไม่นับวาระการดำรงตำแหน่งเป็นวาระการดำรงตำแหน่งต่อเนื่อง จึงเป็นการใช้บังคับกฎหมายโดยให้ความคุ้มครองแก่ผู้เกี่ยวข้องอย่างเท่าเทียมกันแล้ว กรณีจึงไม่มีมูลที่จะขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง แต่อย่างไรก็ดี คำโต้แย้งของผู้ฟ้องคดีจึงไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ วรรคสอง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งจำหน่ายคำร้อง

- ๙ -

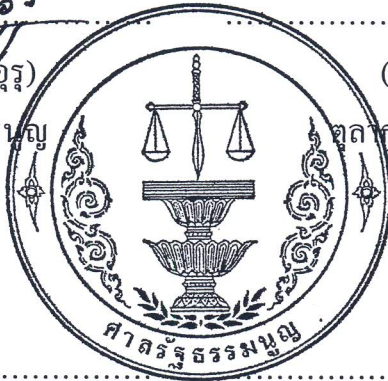
(คำสั่งที่ ๒๕/๒๕๕๕)

(นายเจริญ ภัคดีชนากุล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายจรูญ อินทจาร)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายเฉลิมพล เฮตอรู)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายชัช ชลวร)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนุรักษ์ มาประณีต)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบุญส่ง กุลบุปผา)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสุพจน์ ไข่มุกด์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดมศักดิ์ นิติมন্ত্রী)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ